

Vragen internetconsultatie:

Vraag 4

Voorgesteld wordt dat kinderen via het volgen van thuisonderwijs aan de leerplicht kunnen voldoen indien het thuisonderwijs aan minimum kwaliteitsnormen voldoet waarop de onderwijsinspectie toezicht houdt. Welke effecten verwacht u van dit voorstel? Is dit voorstel voor u in de rol van ouder, leraar of onderwijsbestuurder werkbaar? Zo nee, waarom niet? Kleven er volgens u risico's aan de voorgestelde maatregelen? Zo ja, welke?

Het grote probleem bij "minimum kwaliteitsnormen" is dat elk kind anders ontwikkelt. Kinderen die niet ontwikkelen volgens de gemiddelde norm worden vervolgens wel volgens deze gemiddelde ontwikkeling beoordeeld. Een eventuele slechtere uitslag zegt echter niets over het gegeven onderwijs.

Beter is het om te werken met een onderwijsplan waarin per vakgebied aangegeven wordt wat de Zone van de Naaste Ontwikkeling is (ZNO van Lev Vygotsky) en op welke manier je daar de komende jaren aan wilt gaan werken. Door middel van een portfolio kan men dan laten zien op welke manier dat daadwerkelijk in de praktijk is uitgevoerd.

Toezicht kan maximaal een keer per vier jaar ingepland worden, waarbij de plannen en portfolio niet inhoudelijk beoordeeld hoeven te worden. Zij dienen slechts als bewijs voor het feit dat de ontwikkeling van de kinderen wordt gevolgd. Dit is in lijn met de werkwijze van de onderwijsinspectie in de beoordeling van scholen. Ook daar wordt de vorm en inhoud van het onderwijs niet beoordeeld op het moment dat de aanpak onderbouwt wordt. Ook scholen worden slechts één keer in de vier jaar aan inspectie onderworpen en hebben de vrijheid om hun eigen onderwijsinhoudelijke vorm te kunnen kiezen en eigen kerndoelen vast te kunnen stellen. Toezicht op thuisonderwijs kan en mag nooit strenger zijn dan het toezicht op scholen.

Op die manier blijft thuisonderwijs zijn vrije en daardoor kwalitatief goede onderwijsvorm houden en kunnen ouders het onderwijs nog steeds volledig aanpassen aan de ontwikkeling van hun eigen kind. Daarbij blijft er de vrijheid om eigen doelen te stellen en is het niet nodig om onderwijs persé op een vaste locatie, vaste plek en vaste tijd te moeten geven. Toezicht hoeft niet thuis plaats te vinden en al helemaal niet onaangekondigd; er zijn vaste momenten waarop een plan wordt ingediend en geëvalueerd. Ook vervalt daardoor de noodzaak om te melden wanneer en waar men op reis gaat. Een vrijheid die de kwaliteit van de ontwikkeling van de kinderen bevordert. Kinderen leren immers het meest van ervaringen die gekoppeld zijn aan emotie. Daarvoor is het maken van lange, verre en/of onverwachte reizen bij uitstek geschikt.

Uiteraard dient het bespreken van de plannen en portfolio's te gebeuren door personen die zich uitgebreid hebben verdiept en geschoold in de mooie en bijzondere kanten van thuisonderwijs en die begrijpen dat de kracht van thuisonderwijs niet zit in thuis een schoolse situatie kopiëren.

Zelf ben ik naast thuisonderwijzer ook werkzaam geweest als leerkracht, RT-er en inmiddels heb ik een eigen praktijk waarin ik leerlingen begeleid die zijn vastgelopen op school. Ik merk daarbij telkens weer dat toetsen en testen absoluut geen recht doen aan de kennis en vaardigheden van een (zorg)leerling omdat een testsituatie dusdanige stress met zich mee kan brengen dat van een eerlijke meting geen sprake meer is. Daarnaast is het een momentopname en is een test altijd selectief in de

gevraagde stof). Ook ontbreekt in de test alle aandacht voor de sociaal emotionele ontwikkeling. Door middel van een portfolio kan duidelijk worden gemaakt dat er wel degelijk sprake is van kwalitatief goed onderwijs en dat er aandacht is voor een brede ontwikkeling op zowel cognitief als sociaal-emotioneel gebied.

Daarbij wil ik opmerken dat toezicht op scholen in het leven is geroepen als middel waarop de overheid verantwoording aflegt over de onderwijstaak die zijn van ouders hebben overgenomen. Toezicht op thuisonderwijs is dus de omgekeerde wereld en een oplossing voor een probleem wat niet bestaat.

Vraag 5

Hoe zou een thuisonderwijzer zijn pedagogisch-didactische bekwaamheid kunnen aantonen? Kunt u dit toelichten?

Didactische bekwaamheid is onmogelijk te meten. Dat blijkt wel uit de grote onderlinge verschillen tussen leerkrachten en leraren. Het is dan ook niet reëel om een onderwijsbevoegdheid of HBO diploma van thuisonderwijzers te verwachten als zij slechts hun eigen kind(eren) thuisonderwijs geven.

Daarnaast is het educatieve aanbod op dit moment enorm in ontwikkeling. Er zijn worden dagelijks nieuwe online cursussen ontworpen en zijn er materialen beschikbaar inclusief didactische ondersteuning van een professional. Daardoor is het hebben van een pedagogische en/of didactische bekwaamheid minder urgent geworden. En er komen per week meer mogelijkheden bij. Het is daarbij wel belangrijk dat ook bij thuisonderwijs de vrijheid blijft bestaan om het onderwijs in het Engels te kunnen vormgeven aangezien dit past in deze huidige ontwikkeling.

Een **pedagogische bekwaamheid** bewijzen is overbodig. Het zijn ouders die vanaf de babytijd al veel in hun kinderen hebben geïnvesteerd en met hen hebben opgetrokken. Hierdoor is een pedagogische ervaring ontstaan die zeker niet onderdoet voor de geschoolde medewerker.

Een eventuele oplossing zou het volgen van de oudercursus van de stichting Stibco kunnen zijn. Uiteraard gefinancierd door de overheid die deze eis aan ouders oplegt.

<https://stibco.nl/index.php/cursus-informatie/34-trainingen/ouder-info/47-basiscursus-denkstimulering-thuis?showall=1>

Deze oudercursus werkt vanuit de positieve ontwikkelingspsychologie gaat uit van de unieke ontwikkeling van elk kind. Er is veel aandacht voor het leerproces en is niet gefocust op het eindproduct, waardoor dit bij alle vormen van thuisonderwijs kan aansluiten. Maar dit kunnen ouders ook op vrijwillige basis zelf besluiten. Uiteindelijk is elke opleidings- of bekwaamheidseis het creëren van een schijnzekerheid. Het is de dagelijkse praktijk die de bekwaamheid toont en dat is alleen te bewijzen door middel van het bijhouden van een portfolio.

Het instellen van de voorwaarde dat thuisonderwijs alleen gegeven kan worden met een HBO diploma is puur ontmoedigingsbeleid en niet gebaseerd op enig wetenschappelijk bewijs wat betreft de kwaliteit van het onderwijs. En hoewel het ons gezin niet primair raakt zullen de sociale activiteiten van onze kinderen er wel negatief door beïnvloed worden.

Samenvattend:

De voorgestelde maatregelen zijn niet gericht op het verbeteren van de kwaliteit van thuisonderwijs en zullen dus aangepast/gewijzigd moeten worden. Het voorgenomen plan zorgt juist voor een afname van de kwaliteit van thuisonderwijs terwijl ze aan de andere kant de thuisonderwijzer belasten met een (zware) administratieve taak en opleidingseis. Daarnaast is het plan te vaag en geeft het opnieuw ruimte voor willekeurige interpretatie.

De noodzaak van controle en toezicht is ook niet urgent. We leven in Nederland niet zo afgelegen dat burens, artsen en andere volwassenen geen zicht hebben op onze kinderen. Daarnaast worden sporten en muziekles ook door andere volwassenen gegeven.